

АНАЛІЗ ФІСКАЛЬНИХ ЕФЕКТІВ ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПІДВИЩЕННЯ РЕГУЛЮЮЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ В КОНТЕКСТІ ЗБАЛАНСУВАННЯ БЮДЖЕТУ

ANALYSIS OF FISCAL EFFECTS OF TAXATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY AND THEIR INFLUENCE ON INCREASING REGULATORY CAPACITY IN THE CONTEXT OF BUDGET BALANCING

УДК 657 (45)

Шевчук Л.П.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
обліку та оподаткування
Вінницький навчально-науковий інститут
Національного університету державної
фіскальної служби України

Хагі А.О.

магістр
Вінницький навчально-науковий інститут
Національного університету державної
фіскальної служби України

Калін О.О.

магістр
Вінницький фінансово-економічний
університет

Проаналізовано фіскальні ефекти оподаткування процесів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) як інструменту впливу на підвищення регулюючого потенціалу щодо збільшення доходної частини в контексті збалансування бюджету. Запропоновано трактування нового економічного терміна «потенційні митні надходження» як ресурси, що можуть бути утворені завдяки дії інструментів фіскального ефекту, основними є зменшення мита та спрощення митних процедур на основі електронних фінансово-інформаційних систем, що призведе до легалізації ЗЕД.

Ключові слова: ЗЕД, аналіз, потенційні митні надходження, мережевий облік, контроль, ефективність, легалізація, регулюючий потенціал, фіскальні ефекти.

Проанализированы фискальные эффекты налогообложения процессов внешнеэкономической деятельности (ЗЕД) как инструмента влияния на повышение регулирующего потенциала по увеличению доходной части в контексте сбалансирования бюджета. Предложена трактовка нового экономического термина «потенциальные таможенные поступления» как ресурсы, которые могут быть образованы благо-

даря действию инструментов фискальных эффектов, основными являются уменьшение пошлины и упрощение таможенных процедур на основе электронных финансово-информационных систем, что приведет к легализации ЗЕД.

Ключевые слова: ВЭД, анализ, потенциальные таможенные поступления, сетевой учет, контроль, эффективность, легализация, регулирующий потенциал, фискальные эффекты.

The fiscal effects of taxation of foreign trade activities (FEA) as an instrument of influence on the increase of regulatory potential in order to increase the revenue part in the context of budget balancing are analysed. The interpretation of the new economic term "potential customs revenues" as the resources that can be created through the use of fiscal instruments is proposed, the main is the reduction of customs duties and simplification of customs procedures on the basis of electronic financial information systems, which will lead to the legalization of foreign economic activity.

Key words: foreign economic activity, analysis, potential customs revenues, network accounting, control, efficiency, legalization, regulatory potential, fiscal effects.

Постановка проблеми. Соціально-економічний розвиток України засвідчив недооцінку ролі податкового регулювання, що потребує проведення сучасних податкових реформ, які сприятимуть використанню ефективних інструментів регулювання оподаткування процесів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), ураховуючи особливості економіки країни та конкурентоспроможності вітчизняного виробництва.

Дослідження зумовлене посиленням інтеграційних процесів у світовій економіці, новими вимогами до розвитку та функціонування національних економічних систем у світовому господарстві, зокрема у сфері оподаткування процесів ЗЕД. Експорт та імпорт становлять значну частину валового внутрішнього продукту країни і безпосередньо впливають на збільшення надходжень податків та митних платежів, які займають значну частку в структурі доходної частини бюджету, що зумовлює вдосконалення фіскальної системи. Дана система повинна сприяти стабілізації та конкурентоспроможності економіки України під час входження у світове господарство та визначатиме нову філософію системи оподаткування процесів ЗЕД, спрямовану на підвищення регулюючого

потенціалу щодо збільшення доходів бюджету через дію фіскальних ефектів

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне підґрунтя щодо розуміння проблем оподаткування ЗЕД розглянуто у працях відомих зарубіжних та українських науковців: М. Познера, Д. Рікардо, А. Сміта, А. Файоля, Ф. Хекшера, В. Андрущенко, М. Дем'яненко, О. Гребельника, Ю. Іванова, І. Лютого, П. Мельника, В. Науменка, П. Пашка, П. Саблука, Т. Шталь та ін. О. Гребельник зазначає, що одним з основних джерел наповнення бюджету є податки, які сплачуються під час перетину товарів, робіт, послуг кордону та мають назву митних платежів [1]. Згідно з Податковим кодексом України [2], митні платежі – це податки, що, відповідно до ПКУ та митного законодавства, справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль над справлянням яких покладено на контролюючі органи. Проте в Митному кодексі України [3] надано перелік митних платежів, а саме: мито; акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); податок на додану вартість із увезених на митну територію України товарів (продукції). Як підкрес-

лив Т. Шталь, кожна держава прагне збудувати таку митну систему, що забезпечуватиме баланс між захистом вітчизняного товаровиробника, розвитком зовнішньоторговельних зв'язків та надходжень до бюджету [4].

Однак недостатньо дослідженими залишаються питання ефективного використання інструментарію фіскально-регулюючого впливу на процеси оподаткування ЗЕД, що потребує нової парадигми фіскальної політики, яка виступатиме регулюючим потенціалом надходжень.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження впливу фіскальних ефектів на процеси оподаткування ЗЕД та розроблення пропозицій щодо підвищення регулюючого потенціалу в контексті збільшення надходжень до бюджету.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі дослідження необхідно вдосконалити методику проведення оцінювання фіскальної ефективності оподаткування процесів ЗЕД з урахуванням сучасних змін у сфері податкового та митного регулювання в частині запровадження регулятивних важелів впливу щодо збільшення потенційних митних надходжень до бюджету.

На основі аналізу даних дослідження щодо оподаткування процесів ЗЕД виокремлено три основні етапи розвитку:

1) класичні базові концепції, які давали переваги налагодженим підприємницьким зв'язкам та не використовували державного управління;

2) регулятивні теорії розвитку зовнішньоекономічної діяльності, що відстоювали необхідність активного використання держави;

3) сучасні концепції системного підходу до управління ЗЕД, що пропагують зростання ролі корпоративного впливу поряд із державним стосовно процедур оподаткування.

Дослідження різних поглядів на регулювання процесів ЗЕД показує необхідність розширення фіскального впливу на потенціал щодо збільшення дохідної частини за рахунок потенційних митних платежів. Однак недостатньо досліджена науковцями роль контролю в управлінні митними надходженнями, що потребує формування нової філософії фіскальної політики, яка сприятиме збільшенню їхньої частки в структурі бюджету. Для оцінки фіскальної ефективності оподаткування ЗЕД необхідно визначити, яку частку дохідної частини бюджету становлять митні платежі (рис. 1).

У процесі аналізу дано оцінку ефективності фіскального впливу через визначення частки митних платежів у структурі бюджету України (рис. 3).

Виходячи з даних рис. 1 та 2, слід зазначити, що частка митних платежів у структурі бюджету України з 2012 по 2016 р. залишається на рівні 36–38%, що становить майже третину надходжень бюджету. У процесі аналізу фіскальної ефективності виявлено позитивну тенденцію зростання митних платежів за 2012–2018 рр. (рис. 3).

Дані рис. 3 показують позитивну тенденцію збільшення митних платежів щодо оподаткування ЗЕД за 2012–2018 рр. Розвинені країни, за ініціативою яких створено СОТ, вважають, що саме економічна свобода в міжнародній торгівлі сприяє економічному зростанню і підвищенню економічного добробуту людей [5].

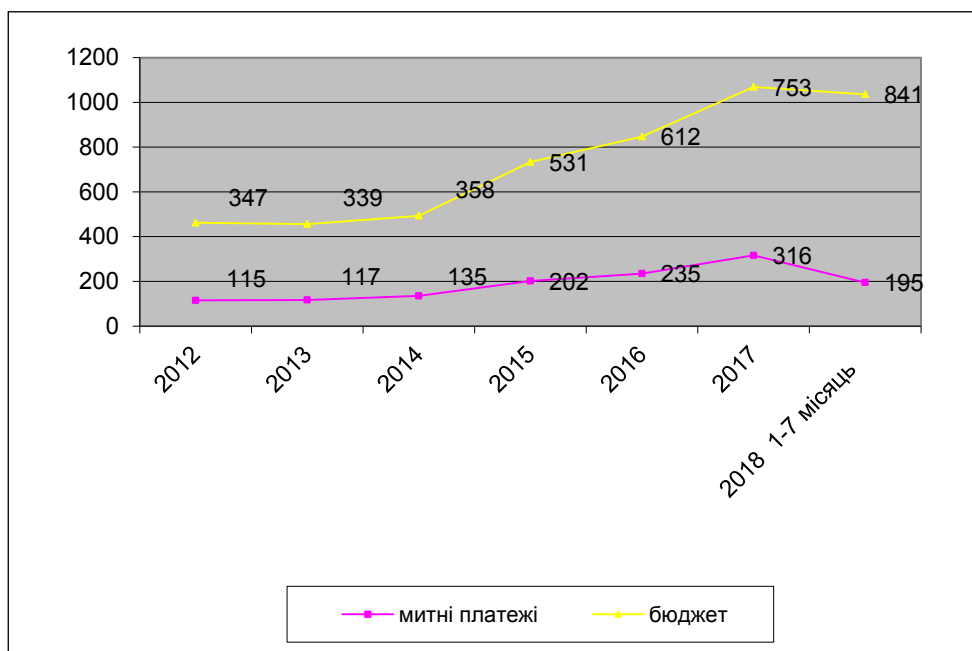

Рис. 1. Динаміка показників митних платежів та бюджету України за 2012–2018 рр.

Джерело: дані прес-служби Державної фіскальної служби України

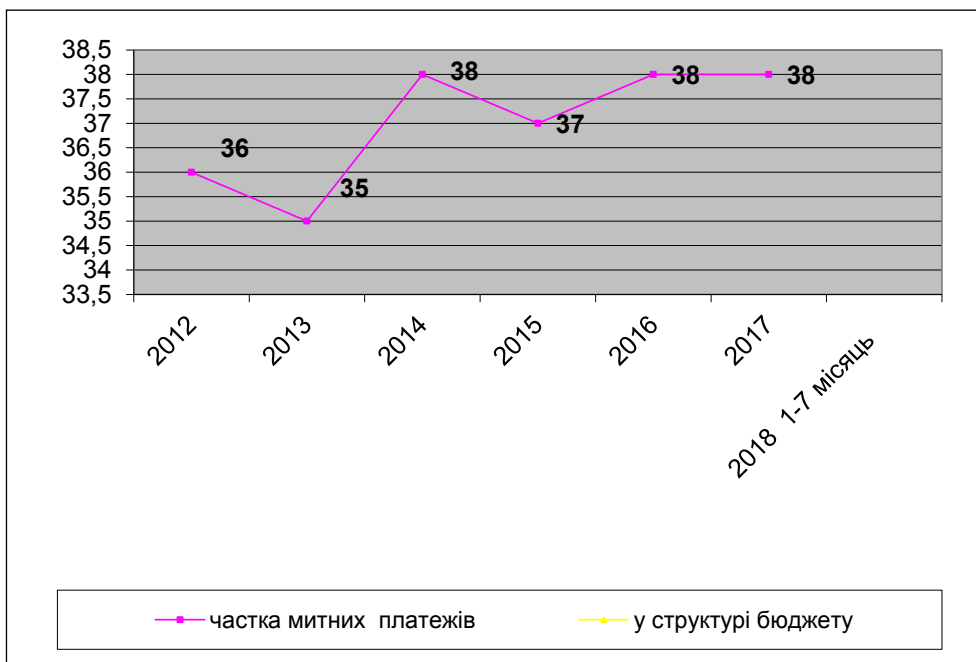

Рис. 2. Частка митних платежів у структурі бюджету, 2012–2016 рр. (%)

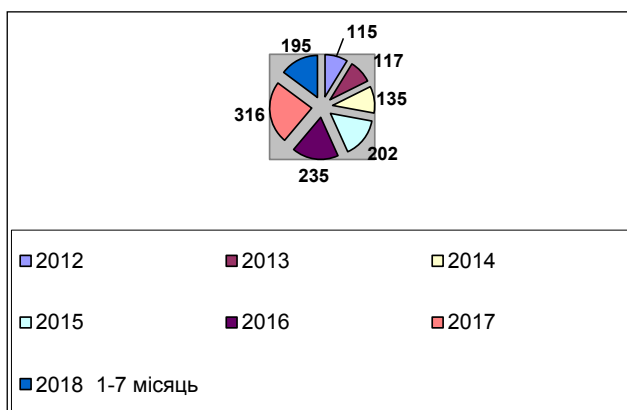

Рис. 3. Динаміка митних платежів України за 2012–2018 рр.

Джерело: дані прес-служби Державної фіскальної служби України

Слід зазначити, що протягом семи місяців 2018 р. ДФС спрямувала до державного бюджету 395 млрд. грн., що на 50 млрд. грн., або на 15%, більше проти аналогічного періоду минулого року, при цьому 216 млрд., або додатково майже 19%, спрямовано від податкових платежів та понад 10% спрямовано від митного напрямку, що в сумі становить 195 млрд. (рис. 3). При цьому курс гривні залишається приблизно на тому ж рівні, що не дає можливості говорити, що це відбулося за рахунок знецінення національної грошової одиниці.

Аргументовано, що потенційним резервом зростання надходжень митних платежів до державного бюджету є підвищення рівня організації митного контролю, який на даному етапі виступає

визначальним чинником збільшення обсягів сплачених до бюджету митних платежів.

Таким чином, необхідне запровадження такого інструментарію регулюючого потенціалу оподаткування процесів ЗЕД, який буде спрямований на захист національного товаровиробника та регулювання внутрішнього споживання. Для розширення фіскального потенціалу України і забезпечення соціально-економічного розвитку держави необхідне формування якісно нових підходів до оподаткування ЗЕД, зумовлене зміною парадигми фіскальної системи, яка, незважаючи на фіскальну функцію, спроможна вплинути на формування умов максимальної ефективності функціонування конкурентного середовища в національній економіці за рахунок таких інструментів оподаткування, як мито, акцизний податок із увезених на митну територію України підакцизних товарів та ПДВ із увезених на митну територію нашої держави товарів.

Роль ефективності оподаткування ЗЕД повинна бути спрямована на європейський вектор розвитку вітчизняної фіскальної системи, в основі якої є контроль, термін якого походить від латинського contra – протидія, протилежність тому, що виражено в другій частині слова role – міра впливу, значення, ступінь участі в чомусь. Якщо об'єднати два складника поняття «контроль», то це протидія чомусь небажаному, виявлення, попередження та припинення протиправної поведінки з боку будь-кого [6]. Спираючись на визначення, слід приділити поглиблену увагу ступеню участі контролю, який здійснює держава за допомогою інструментів фіскального впливу для прогнозування потенцій-

них митних надходжень на основі векторів регулюючого потенціалу.

Практичні аспекти дослідження оподаткування ЗЕД у контексті дії фіскального ефекту характеризуються позитивно, адже формують дохідну частину бюджету за рахунок митних платежів на третину.

У процесі моніторингу світової практики оподаткування ЗЕД встановлено, що найбільш показовим для України щодо реформування митної системи є досвід Грузії, яка налагодила відкриті та недискримінаційні торговельні відносини з країнами світу на основі низьких митних тарифів або взагалі без їх застосування та відмови від нетарифного регулювання ЗЕД. Митні процедури щодо імпорту та експорту максимально спрощені та реалізуються з мінімумом затрат коштів і часу, що схоже на розвиток митних процедур у контексті оподаткування ЗЕД у Польщі.

Для України у цьому плані важливо запровадити механізм установа грошової компенсації сільськогосподарським виробникам у відсотковому вираженні до середнього рівня дотацій, які надаються представникам аграрної сфери (наприклад, у Польщі в перший рік членства в ЄС – 55%, у другий – 60%, у третій – 65%). З'ясовано, що необхідність надання преференцій саме сектору сільськогосподарського виробництва зумовлювалася низьким рівнем розвитку, а отже, неможливістю конкурувати на ринку ЄС.

Варто зазначити, що для активізації ЗЕД та стимулювання розвитку реального сектору економіки України за допомогою митно-податкового регулювання необхідно в контексті задоволення фіскальних та суспільних потреб країни спрямувати всіх учасників зовнішньоекономічних відносин на нові сучасні вектори фіскального ефекту, що сприятимуть потенційним митним надходженням. Дослідження питань, пов'язаних із теоретичними аспектами функціонування фіскальної системи, спрямоване на висвітлення економічної сутності потенційних митних надходжень як об'єкта контролю та визначення ролі фіскального ефекту. Розглянемо запропоноване нами визначення поняття «потенційні податкові надходження» – це фінансові ресурси, які утворюються за рахунок ефективності використання інструментарію фіскального ефекту.

На основі проведених досліджень специфіки оподаткування ЗЕД та з урахуванням моніторингу світового досвіду сформульовано взаємозв'язок щодо вдосконалення регулюючого потенціалу в контексті забезпечення збалансування бюджету за рахунок збільшення потенційних митних надходжень, отриманих від дії інструментів фіскального ефекту (табл. 1).

Слід зазначити, що в сучасних умовах роль контролю полягатиме не тільки в комплексній

оцінці сфери оподаткування ЗЕД, а й у виявленні додаткових джерел наповнення бюджету за рахунок прийняття управлінських рішень, що сприятимуть формуванню потенційних митних надходжень за рахунок дії інструментів фіскальних ефектів.

Отже, контроль як функція управління потенційними митними надходженнями передбачає використання у майбутньому інформації мережевого обліку, що сприятиме ефективності контролю процесів ЗЕД. Визначити ефективність контролю професор В.О. Шевчук пропонує за допомогою основного показника системи контролю – ступеню розв'язання проблеми [7].

У нашому випадку це збільшення дохідної частини бюджету за рахунок потенційних митних надходжень і використання інформації мережевого обліку, основним завданням якого є своєчасність виявлення недоліків адміністративного, нормативно-правового та фінансового характеру, що підвищить ефективність контролю та сприятиме залученню оптимального потенціалу митних платежів за рахунок фіскального ефекту. Слід зазначити, що в майбутньому для проведення контролю доцільно створити автоматизовану програму, врахувавши, що людина з її творчими можливостями органічно буде включена до мережевої системи переробки і використання інформації, поєднавши силу людського розуму з можливостями потужної електронної техніки, яка дасть повну інформацію про потенційні митні надходження до бюджету відповідно до сучасних вимог оподаткування ЗЕД [8].

Отже, перспективний контроль дасть змогу вивчати вплив чинників результативного пошуку джерел потенційних митних платежів, а одним зі шляхів є спрямування дії контролю від минулого до сучасного в майбутнє, що сприятиме фінансовій забезпеченості для реалізації потенціалу через створення належного середовища щодо розвитку бізнесу в країні з метою збільшення потенційних митних платежів за рахунок легалізації ЗЕД [9; 10].

Результати дослідження переконують, що ЗЕД вимагає подальшого пошуку нових інструментів фіскального ефекту на основі оптимального механізму, що сприятиме зменшенню податкового тиску та зумовить динамічний розвиток економіки за рахунок сплати податків та митних платежів. Слід зазначити, що митні надходження від ЗЕД становлять третину бюджету України, що підтверджують дані аналізу надходжень.

Перспективами подальших досліджень буде використання зарубіжного досвіду для реформування фіскальної системи в частині оподаткування процесів зовнішньоекономічної діяльності за рахунок фіскальних ефектів.

У процесі дослідження розвитку ефективної фіскальної системи показано залежність між інструментами фіскального впливу та збільшен-

Взаємозв'язок інструментів фіскального ефекту та потенційних митних надходжень

Інструменти фіскального впливу щодо потенційних митних надходжень	Результат фіскального ефектів – потенційні митні надходження
Вжиття ефективних заходів, спрямованих на здійснення належної організації митного контролю, суттєвий прогрес у реалізації електронних сервісів, зокрема система «Єдине вікно»	Протидія митним порушенням та корупції – 85% митних декларацій оформлюються автоматично; – зниження рівня корупційних ризиків, адже контакт між бізнесом та посадовою особою мінімізовано
Зміна законодавства для суміжних служб	Ефективність роботи та підготовка суміжних служб, що працюють поряд із митниками на державному кордоні
Прискорення митного оформлення та спрощення митних процедур. Відповідні законопроекти розроблені, подані до ВР, але не розглянуті парламентом	Реалізація норм щодо захисту інтелектуальної власності, роботи Уповноваженого економічного оператора та підключення України до Всесвітньої транзитної системи (NCTS)
Створення центру моніторингу діяльності в усіх пунктах пропуску	Скорочення корупційних ризиків
Ефективна ризикоорієнтована система кількості вантажів, що підлягають оглядам/переоглядам,	Скорочення часу на огляд/переогляд становить лише 3%
Контроль забезпечення повноти оподаткування товарів, достовірності декларування товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України	Збільшення дохідної частини бюджету за рахунок оподаткування процесів ЗЕД
Розширення податкової бази за рахунок скорочення переліку митно-тарифних пілг	Сприятиме збільшенню потенційних митних надходжень
Запровадження експортного мита на вивіз сировинної та низькотехнічної продукції, зокрема на вивіз природних ресурсів	Сприятиме збільшенню потенційних митних надходжень
Посилення роботи з контролю над правильністю визначення митної вартості товарів, класифікації країни походження	Сприятиме збільшенню потенційних митних надходжень
Електронізація процесів ЗЕД, реформування служби внутрішньої безпеки ДФС.	Боротьба з корупцією – акцент на превентивних заходах
Оснащення пунктів пропуску сучасними засобами митного контролю, створивши при цьому уніфіковану базу нормативних і довідкових документів, систему автоматизованого збору, збереження і обробки інформації	Електронне декларування і документообіг, що призвело до збільшення митних надходжень до бюджету порівняно з минулим роком майже на 70 млрд. грн.
Запровадження автоматизації митних процедур за допомогою інноваційних підходів із використанням прогресивної методики і техніки	Сприятиме збільшенню потенційних митних надходжень.
Розвиток фінансово-інформаційних систем, особливо процедури обміну інформацією перед прибуттям товару	Скорочення часу оформлення, що сприятиме потенційним митним надходженням
Мінімізувати та уніфікувати ставки мита на основі грузинської практики	Передбачено лише три ставки ввізного мита: 0%, 5% та 12%
Підвищення кваліфікації працівників, посилення контролю діяльності та забезпечення необхідними матеріально технічними засобами	Сприятиме збільшенню потенційних митних надходжень
Моніторинг дотримання фіскальними органами законодавчих норм стосовно спрощеної процедури відшкодування ПДВ	Легалізація процесів ЗЕД сприятиме збільшенню потенційних митних надходжень
Спрощення системи митного контролю на кордоні та перевести її на період митного постаудиту відповідно до міжнародних домовленостей	Сприятиме збільшенню потенційних митних надходжень
Максимально можливий рівень автоматизації процедури контролю визначення митної вартості	Нівелювання впливу людського чинника на прийняття фіскальних рішень на 23% збільшило надходження митних платежів

Джерело: складено автором Л.П. Шевчук

ням обсягу дохідної частини бюджету, що повинно сприяти зменшенню податкового тиску на бізнес-одиниці і, як наслідок, легалізації ЗЕД та збільшенню потенційних митних платежів до бюджету.

Ефективність розробленого порядку контролю над формуванням дохідної частини бюджету з

позиції держави визначає фіскальну ефективність через коефіцієнт ефективності (Кеф) щодо митних надходжень до бюджету від процесів ЗЕД на основі формули:

$$\text{Кеф} = \text{Рпн} / \text{Смн},$$

де

Рпн – сума потенційних митних надходжень визначена за допомогою використання інструментів фіскального ефекту щодо процесів ЗЕД;

Смн – сума митних надходжень під час здійснення процесів ЗЕД. Ефективною фіскальну політику слід уважати за умови, що коефіцієнт ефективності більше одиниці.

У процесі дослідження нами визначено основні заходи щодо збільшення потенційних митних надходжень, які відповідають світовим тенденціям оподаткування й зорієнтовані на зменшення сплати податків та платежів щодо процесів ЗЕД та можуть бути основою подальшого реформування фіскальної системи, що зумовить їх легалізацію. На основі узагальнення дослідження щодо ефективності контролю оподаткування ЗЕД виявлено потребу концептуальної зміни підходів до механізмів контрольної діяльності, а саме шляхом переорієнтації з функціонально-структурного підходу контрольної діяльності до контролю над процесами ЗЕД, що сприятиме зміцненню державної влади, стабільності фінансової системи, становленню ефективної фіскальної системи, впливатиме на збільшення дохідної частини бюджету за рахунок потенційних митних платежів.

Висновки з проведеного дослідження. Запропоновано трактування нового економічного терміна «потенційні митні надходження» – це ресурси, що можуть бути утворені завдяки дії інструментів фіскального ефекту, одним із яких є зменшення мита, що призведе до легалізації процесів ЗЕД та збільшить надходження митних платежів.

Визначено, що для прогнозування надходжень до бюджету від оподаткування ЗЕД і для ефективності контролю як інструменту управління потрібне використання інформації мережевого обліку.

Запропоновано нову філософію контролю ЗЕД у сучасних реаліях, яка має належати перспективному, тобто випереджувальному, суть якого полягатиме в наданні інформації, яка передбачатиме доцільність та ефективність реалізації заходів, що сприятимуть збільшенню потенційних митних надходжень до бюджету від оподаткування процесів ЗЕД.

Запропоновано визначення фіскальної ефективності щодо процесів ЗЕД через визначення коефіцієнта.

Показано взаємозв'язок між інструментами та показниками надходжень дохідної частини бюджету, що сприятиме зменшенню податкового тиску на бізнес-одиниці, легалізації ЗЕД та потенційним митним надходженням.

Сучасна фіскальна система в частині оподаткування ЗЕД повинна сприяти формуванню доходів бюджету та економічній безпеці держави через виконання покладених на неї функцій: сприяти спрощенню митних процедур та подальшій лібе-

ралізації зовнішньої торгівлі, захисту національного товаровиробника та забезпеченню достатнього рівня потенційних митних надходжень через дію інструментів фіскальних ефектів, збільшенню дохідної частини бюджету.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гребельник О.П. Митна справа: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 472 с.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Митний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
4. Шталь Т.В. Митні платежі України та вплив на них членства у Світовій організації торгівлі. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2015. Вип. 1. Т. 2. С. 192–196.
5. Світова організація торгівлі. URL: <https://economics.studio/finansistam/svitova-organizatsiya-torgivli-organizatsiya-torgivli49740.html>.
6. Контроль і ревізія: підручник / Ф.Ф. Бутинець, Н.Г. Виговська, Н.М. Малюга, Н.І. Петренко. Житомир: Рута, 2002. 544 с.
7. Шевчук В.О., Середа В.Ф. Фінансовий контроль як форма реалізації контрольної функції. Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. 2004. Вип. 16. С. 492–495.
8. Шевчук А.А., Шевчук Л.П. Інформаційні технології контролю заробітної плати шляхом формування мережевого бухгалтерського обліку. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2011. № 2. Т. 1. С. 101–106.
9. Шевчук А.А. Теоретичні аспекти дослідження ролі інструментів контролю щодо формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів. Збірник наукових праць Інст. міжнар. відн. КНУ. 2014. Вип. 118. Ч. 2. С. 170–173.
10. Шевчук А.А., Шевчук Л.П. Контроль нарахування податків із заробітної плати як фінансовий інструмент збільшення потенційних ресурсів місцевих бюджетів. Збірник матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Кам'янець-Подільський, 23 жовтня 2014 р.). Тернопіль: Крок, 2014. С. 181–183.

REFERENCES:

1. Hrebelnyk O.P.(2014) Mytna sprava: pidruchnyk / O.P. Hrebelnyk. – K.: Tsentri navchalnoi literatury, – 472 p. (in Ukrainian)
2. Podatkovi kodeksi Ukrainy vid 02.12.2010 r. no 2755-VI (zi zminamy ta dopovnenniamy) // URL :<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (data zvernennia: 16.08.2018)
3. Mytni Kodeksi Ukrainy [Rezhyim dostupu]: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>(data zvernennia: 16.08.2018).
4. Shtal T.V.(2015) Mytni platezhi Ukrainy ta vplyv na nykh chlenstva u svitovii orhanizatsii torhivli. Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti – vol 1, Tom 2. p.p.192-196 (in Ukrainian)

5. Svitova orhanizatsiia torhivli [Rezhyim dostupu]: <https://economics.studio/finansistam/svitova-organizatsiya-torgivli-organizatsiya-torgivli-49740.html> (in Ukrainian)

6. Butynets F.F., Vyhovska N.H, Maliuha N.M., Petrenko N.I. (2002) Kontrol i reviziia: Pidruchnyk. Zh.: PP "Ruta", – 544 p. (in Ukrainian)

7. Shevchuk V.O., Sereda V.F. (2004) Finansovyi kontrol yak forma realizatsii kontrolnoi funktsii. Visnyk Lvivskoi komertsiiinoi akademii. – Serii ekonomichna. – vol 16. – p.p. 492-495. (in Ukrainian)

8. Shevchuk L.P., Shevchuk A.A. (2011) Informatsiini tekhnolohii kontroliu zarobitnoi platy shliakhom formuvannia merezhevoho bukhhalterskoho obliku/. Naukovyi zhurnal no 2. Visnyk Khmelnytskoho natsion.univer-

sytetu, Ekonomichni nauky. Tom 1. – p.p. 101-106. (in Ukrainian).

9. Shevchuk A.A. (2014) Teoretychni aspekty doslidzhennia roli instrumentiv kontroliu shchodo formuvannia finansovykh resursiv mistsevykh biudzhativ. Zbirnyk naukovykh prats. vol 118 (chast. 2). K : Kyivs. natsion. Univers. Im. Tarasa Shevchenka. Inst. mizhnar.vidn.. – no 118. – p.p.170-173. (in Ukrainian).

10. Shevchuk A.A., Shevchuk L.P. (2014) Kontrol narakhuvannia podatkov iz zarobitnoi platy yak finansovyi instrument zbilshennia potentsiinykh resursiv mistsevykh biudzhativ. Zbirn. Mater. Mizh nar. Nauk.-prakt.yi konferentsii (23 zhovtnia 2014 r.), m. Kamianets-Podilskyi. – Ternopil : Krok, – p.p.181-183 (in Ukrainian)

Shevchuk L.P.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Finance,
Accounting and Taxation,
Vinnytsia Educational and Research Institute
National University of State Fiscal Service of Ukraine

Hagi A.O.

Master,
Vinnytsia Educational and Research Institute,
National University of State Fiscal Service of Ukraine

Kalin O.O.

Master,
Vinnitsa Financial and Economic University

ANALYSIS OF THE FISCAL EFFECTS OF EXTERNAL ECONOMIC ACTIVITY TAXATION AND THEIR INFLUENCE ON THE INCREASE OF REGULATORY POTENTIAL IN THE CONTEXT OF BUDGET BALANCE

The research is due to the strengthening of integration processes in the world economy, new requirements for the development and functioning of national economic systems, in particular, in the field of taxation of foreign economic activity (FEA), and facilitates customs revenues, which according to the analysis carried out one-third in the structure of the revenue part of the budget. Improving the fiscal system will help stabilize competitiveness of the Ukrainian economy when entering the global economy and will define a new philosophy of the fiscal system aimed at increasing the regulatory capacity to increase potential tax revenues through fiscal effects.

The interrelation of the fiscal effects instruments on taxation of foreign economic activity processes is analysed in order to increase the regulatory capacity to increase the revenue side in the context of budget balancing.

Proposed: – the interpretation of the new economic term “potential customs revenues” as resources that can be created through the use of fiscal instruments, one of which is the reduction of customs duties, which will lead to the legalization of foreign trade processes and increase in customs payments;

– for forecasting of customs revenues to the budget from taxation of foreign economic activity and the effectiveness of control as a management tool, there is a need for using network accounting information;

– the relationship between the fiscal effect instruments and the indicators of the customs revenues of the budget revenue, which will reduce the tax pressure on the business unit and facilitate the legalization of foreign economic activity;

– determination of fiscal efficiency with regard to FEA processes through the determination of the efficiency factor for potential customs revenues.

The modern fiscal system, in relation to taxation of foreign economic activity, should contribute to the formation of budget revenues and economic security of the state through the fulfilment of its functions – to facilitate the simplification of customs procedures and further liberalization of foreign trade, the protection of national producers and the provision of a sufficient level of potential customs revenues through the use of fiscal instruments.